

ผลงานวิจัยที่สังเคราะห์และวิเคราะห์
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ประจำปีการศึกษา 2555

ชื่องานวิจัย การศึกษาวิเคราะห์บทอ่านในหนังสือเรียนภาษาเขมรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6
ของพระราชอาณาจักรกัมพูชา

ผู้วิจัย นายชาญชัย คงเพ็ชรธรรม

แหล่งทุน เงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนากิจการผลิตบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์

ปีที่วิจัย 2555

บทสังเคราะห์งานวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามุมมอง และวิถีคิดของคนเขมรในปัจจุบัน รวมทั้งคุณลักษณะที่น่าจะเป็นของคนเขมรในอนาคต โดยศึกษาจากหนังสือบทอ่านชั้นประถมศึกษาที่ผ่านการรับรองจากกระทรวงอบรมยุวชน และกีฬา ของกัมพูชา ซึ่งถือเป็นรากฐานสำคัญของการศึกษาชาติ ที่จะส่งผลต่อการศึกษาในระดับสูงต่อไป เพราะว่าการศึกษาของกัมพูชาในระดับชั้นประถมศึกษานั้นเน้นพัฒนาความรู้และทักษะของนักเรียนใน 2 ด้าน คือ ภาษาเขมร ซึ่งเป็นภาษาประจำชาติ และคณิตศาสตร์ ซึ่งเป็นรากฐานในการศึกษาศาสตร์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัยพบว่า ในแต่ละบทอ่านจะประกอบไปด้วยส่วนประกอบ 5 ส่วน คือ 1) สัญลักษณ์บทอ่าน ซึ่งเป็นรูปเด็กผู้ชายกำลังอ่านหนังสือ 2) ชื่อบทอ่าน 3) ภาพประกอบ 4) เนื้อหา และ 5) คำถามท้ายบท สิ่งที่น่าสนใจในสัญลักษณ์บทอ่านและภาพหน้าปกหนังสือเรียน แสดงให้เห็นว่า สังคมเขมรเป็นสังคมที่ให้ความสำคัญกับผู้ชายมากกว่าผู้หญิง

วิธีการสอนมี 2 ลักษณะ คือ 1) ปลุกฝังคุณธรรมอย่างตรงไปตรงมา ให้เด็กมีความขยันหมั่นเพียร มีปัญญา กตัญญู เสียสละ มีวินัย ซื่อสัตย์ สามัคคี และอ่อนน้อมถ่อมตน ซึ่งคุณธรรมเหล่านี้เป็นหลักคำสอนพื้นฐานทางพระพุทธศาสนาซึ่งมีอิทธิพลอย่างยิ่งในสังคมเขมร และเป็นที่น่าสังเกตว่า คุณธรรมใดที่ได้รับการเน้นย้ำมาก คุณธรรมนั้นก็คือสิ่งที่คนในสังคมขาด จึงจำเป็นที่จะต้องเร่งปลุกฝังให้งอกงามขึ้นในสังคม 2) การปลุกฝังแบบแฝงเร้น ได้แก่ การปลุกฝังให้คนเขมรภาคภูมิใจในความเป็นชาติที่มีอารยธรรมอันยิ่งใหญ่ การสร้างศัตรูของชาติ คือ สยามและฝรั่งเศส การตอกย้ำอดีตที่แสนเจ็บปวดในสมัยเขมรแดง การยอมรับความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติและศาสนาเพื่อสร้างความสามัคคี ซึ่งเนื้อหาแฝงที่ซ่อนอยู่ในหนังสือเรียน แม้ไม่ได้สอนตรงๆ แต่ก็มีอิทธิพลมากต่อความคิดความเชื่อของเด็ก หนังสือเรียนภาษาเขมรปลุกฝังความคิดชาตินิยม พุดถึงความยิ่งใหญ่ของชาติ ที่มีความเจริญรุ่งเรืองทางอารยธรรมเหนือชาติใดๆ ในดินแดนแถบนี้ มี “ปราสาทหิน” เป็นสัญลักษณ์ของชาติและสัญลักษณ์ทางจิตวิญญาณ ทำให้เด็กเขมรรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้เกิดมาเป็นเขมร และจะได้ร่วมกันเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชาติให้ยิ่งใหญ่ทัดเทียมกับสมัยเมืองพระนครสืบไป

การปลุกฝังอุดมการณ์ชาติในลักษณะของหลักสูตรแฝงนี้ น่าจะมีผลเสียมากกว่าผลดีเพราะการปลุกฝังแนวคิดชาตินิยมอย่างรุนแรง จะทำให้คนเขมรหวาดระแวงและคงเกลียดชังประเทศเพื่อนบ้านที่เคยมีความสัมพันธ์อันร้าวลึกอย่างประเทศไทย ซึ่งอาจส่งผลเสียคือ ทำให้การรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียน ซึ่งจะเกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2558 นี้ ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร แต่อย่างไรก็ดี ผลประโยชน์ที่คนอ่านจะได้รับจากการทำวิจัยเรื่องนี้ ก็คือ “รู้

เขารู้เรา รบร้อยครั้ง ชนะร้อยครั้ง” ตามที่ผู้ทำวิจัยได้เขียนใน บันทึกอาเซียน : หนังสือเรียนเขมร หนังสือพิมพ์
เดลินิวส์ เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2555 <http://www.dailynews.co.th/article/825/159861>